Соціально-правові студії. 2021. Випуск 3 (13). С. 28-34
Social & Legal Studios. 2021. Issue 3 (13). P. 28-34

UDC (УДК) 342.951: 351.82
JEL Classification: K 10; K 23

Бортник Надія Петрівна,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри адміністративного та інформаційного права
Національного університету «Львівська політехніка»
(Львів, Україна)
e-mail: bnp1969n@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-1794-2793

Єсімов Сергій Сергійович,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін
Львівського державного університету внутрішніх справ
(Львів, Україна)
e-mail: esimov_ss@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-9327-0071

ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ЗАХОДІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРИМУСУ

Анотація. Розглянуто правову регламентацію заходів адміністративно-процесуального примусу, що застосовуються в адміністративно-деліктному праві. Проведено аналіз чинного законодавства та проєкту Кодексу України про адміністративні проступки. Зазначено, що особливе місце в адміністративному законодавстві посідають заходи адміністративно-процесуального примусу в справах про адміністративні правопорушення, що представляють врегульовані адміністративно-процесуальними нормами процесуальні дії органів адміністративної юрисдикції та їх посадових осіб, які здійснюються в процесі правоохоронної діяльності з метою виявлення правопорушення, встановлення особи правопорушника, створення умов для з'ясування обставин справи, виявлення, дослідження та закріплення доказів, забезпечення виконання рішення у справі. Визначено особливості адміністративно-процесуальних заходів примусу. Встановлено, що для кожної міри адміністративно-процесуального примусу щодо забезпечення провадження у справі про адміністративне правопорушення в нормах повинні бути визначені зміст складових дій, конкретні цілі, підстави й умови застосування.

Ключові поняття: адміністративне правопорушення, адміністративно-процесуальний примус, заходи, правова регламентація, провадження.

Bortnyk Nadiia,
Doctor of Law, Professor,
Head of the Department of Administrative and Information Law,
Lviv Polytechnic National University
(Lviv, Ukraine)
e-mail: bnp1969n@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-1794-2793

Yesimov Serhii,
PhD (Law), Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Administrative Law Disciplines,
Lviv State University of Internal Affairs
(Lviv, Ukraine)
e-mail: esimov_ss@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-9327-0071

LEGAL REGULATION OF MEASURES OF ADMINISTRATIVE AND PROCEDURAL COERCION

Abstract. In accordance with the methodology of the system analysis, the legal regulation of measures of administrative and procedural coercion applied in administrative and tort law is considered. An analysis of the

current Code of Ukraine on Administrative Offenses and the draft Code of Ukraine on Administrative Offenses prepared by the Ministry of Justice of Ukraine and other normative acts is carried out. It is noted that measures to ensure proceedings in cases of administrative offenses occupy a special place in the current administrative legislation. Measures of administrative and procedural coercion are procedural actions of administrative jurisdiction bodies and their officials regulated by administrative and procedural norms, which are carried out in the process of law enforcement activity in order to identify the offense, establish the offender, create conditions for clarifying the circumstances of the case, identify, investigate and consolidate evidence, ensuring the execution of the decision in the case. Special features of administrative and procedural measures of coercion are determined. Considering the coercive nature and restrictions imposed by the application of personal, property, organizational rights, there is a need for detailed regulation of the grounds, conditions, procedure of such measures. The structural separation of measures of administrative and procedural coercion in the procedural part of the normative and legal act on administrative offenses is important. It proves the need for legal optimization of measures to ensure proceedings in cases of administrative offenses. With regard to each measure of administrative and procedural coercion to ensure the proceedings in the case of an administrative offense, the rules of the normative and legal act should include the content of the constituent actions, specific goals, grounds and conditions of application.

Key concepts: administrative offense, administrative and procedural coercion, measures, legal regulation, proceedings.

DOI 10.32518/2617-4162-2021-3-28-34

Вступ

Адміністративні правопорушення є поширеною категорією деліктів, що мають негативний, дезорганізуючий вплив на охоронювані суспільні відносини, завдають значної шкоди інтересам особи, суспільства та держави. Якість і ефективність правозастосування зумовлена великою кількістю чинників, з-поміж яких важливе місце посідає якість правового матеріалу, що підлягає застосуванню. Хоча КУпАП характеризується певними перевагами, проте наділений істотними дефектами. До основних тенденцій розвитку законодавства про адміністративні правопорушення потрібно віднести динамічність, безсистемність і хаотичність внесення поправок, зумовлених, зокрема, недоліками структурної побудови. КУпАП є одним із найбільш нестабільних кодифікованих джерел права. Усунення численних недоліків законодавства про адміністративні правопорушення, подальший розвиток цього виду законодавства неможливі без наукового осмислення та розроблення проблем і шляхів їх вирішення.

Важливе значення для розроблення цієї проблеми мали праці вчених-правознавців В. Авер'янова, О. Андрійко, В. Бевзенка, А. Берлача, Ю. Битяка, І. Бородіна, П. Діхтієвського, І. Гриценка, Є. Додіна, Р. Калюжного, Л. Кисіль, С. Ківалова, А. Козловського, М. Козюбри, Т. Коломоєць, В. Колпакова, О. Кузьменко, В. Курила, Є. Курінного, Р. Мельника, В. Настюка, Н. Оніщенко, О. Остапенка, Г. Петрова, А. Селіванова, М. Тищенка, О. Харитонової, Ю. Шемчушенка та інших.

Незважаючи на велику кількість публікацій, що характеризують різні заходи адміністративно-правового впливу, охоплюючи адміністративно-процесуальні, останні з урахуванням своєрідності, наявного стану правової регламентації потребують подальших досліджень.

Мета статті – визначення правової регламентації заходів адміністративно-процесуального примусу.

1. Правова природа заходів адміністративно-процесуального примусу

Визначення специфіки та проблем правового регулювання заходів адміністративно-процесуального примусу передбачає з'ясування їхньої юридичної природи. При визначенні правових заходів важливо відзначити таку ознаку, як урегульованість нормами права. Норми права, які регулюють взаємовідносини суб'єктів, забезпечуються певними заходами впливу, тобто норми вказують на заходи, що застосовуються у певних випадках. Правова міра в разі реалізації персоніфікована, тобто має конкретного адресата. Її здійснення пов'язане з винесенням правозастосовного акта, в якому персоніфікуються закріплені в нормах права загальні права та обов'язки. За змістом правова міра полягає у певній дії, що випливає з суб'єктивних прав і обов'язків, спрямованій на досягнення результату, передбаченого нормою права.

Потрібно зазначити особливість примусових правових заходів, що реалізують переважно у межах охоронних правовідносин, які створюють можливість для приведення в дію спеціальних засобів забезпечення юридичних обов'язків, у разі необхідності, для застосування заходів державно-примусового впливу. Правові заходи, єдині за сутністю, диференціюються на окремі види [1, с. 95].

Різнорідність суспільних відносин, регульованих правом, зумовлює необхідність застосування у межах цих відносин різних заходів,

що відрізняються за змістом, підставами та порядком реалізації. Залежно від сфери застосування, цілей, специфіки правових норм, що регулюють певну групу заходів, вирізняють цивільно-правові, кримінально-правові, адміністративно-правові та інші види заходів.

Правові заходи застосовуються у межах суспільних відносин, що виникають переважно у сфері здійснення виконавчої влади у зовнішньо організаційній і внутрішньоорганізаційній діяльності органів виконавчої влади та їх посадових осіб. Ці заходи застосовуються для попередження правопорушень або забезпечення публічної безпеки.

Особливістю великої групи заходів, що застосовуються компетентними державними органами (посадовими особами) щодо конкретного факту, який має юридичне значення, під відповідну правову норму та прийняття державно-владного рішення, дії щодо забезпечення практичного виконання цього рішення, у зв'язку з вчиненням правопорушення, є те, що вони реалізуються у межах адміністративно-юрисдикційного процесу, врегульовані нормами процесуального права, спрямовані на вирішення індивідуально-конкретної справи про адміністративне правопорушення.

Відмінною особливістю цієї групи заходів є те, що фактичною підставою застосування у багатьох випадках є ознаки правопорушення, галузева належність якого під час виявлення ще не зрозуміла остаточно, коли ще можна зробити впевнений висновок про ознаки діяння як адміністративного делікту, або злочину.

Наприклад, оперативно застосоване до порушника адміністративне затримання припиняє протиправну поведінку, хоча ще неможливо з повною упевненістю визначити, чи є ця поведінка адміністративним правопорушенням у виді дрібного хуліганства або кримінальним правопорушенням у виді кримінально-караного хуліганства. Галузева приналежність низки правопорушень встановлюється за допомогою застосування адміністративно-процесуальних заходів. Це охоплює і витребування відомостей про факти притягнення особи до адміністративної відповідальності, що важливо для кваліфікації діянь з адміністративної преюдиції. Наприклад, при оцінці розкрадання як адміністративного правопорушення, або злочину. Виявлення та узагальнення характерних ознак адміністративно-процесуальних заходів, що застосовуються у зв'язку з правопорушенням, дають змогу сформулювати їх поняття так.

Ці заходи – врегульовані адміністративно-процесуальними нормами процесуальні дії органів адміністративної юрисдикції та їх посадових осіб, які здійснюються в процесі правоохоронної діяльності з метою виявлення правопорушення, встановлення особи правопорушника, створення умов для з'ясування обставин справи, виявлення, дослідження та закріплення доказів, забезпечення виконання рішення у справі.

Фактичною підставою застосування досліджуваної групи адміністративно-процесуальних заходів є вчинення правопорушення або наявність даних, що тягнуть обґрунтовану підозру у вчиненні правопорушення. Юридична підстава – передбачена нормами права можливість застосування цих заходів у зазначених випадках.

Різноманіття вживаних у зв'язку з правопорушенням різнопланових адміністративно-процесуальних заходів зумовлює необхідність внутрішньовидової класифікації. Критеріями класифікації цих заходів доцільно вважати характер впливу, який визначається наявністю у заходах різних обмежень прав, безпосередню цілеспрямованість заходів (функціональне призначення).

За характером впливу (наявності обмежень прав) розглянута група процесуальних заходів підрозділяється на примусові (адміністративне затримання, привід, огляд, вилучення тощо) і заходи непримусового характеру (отримання пояснень, витребування документів, складання протоколу, призначення досліджень, деякі види огляду).

З урахуванням безпосередньої цілеспрямованості заходи диференціюються на три основні групи: заходи процесуального примусу, заходи, спрямовані на отримання доказів, інші адміністративно-процесуальні заходи, спрямовані на забезпечення виконання адміністративних покарань, попередження правопорушень.

До заходів адміністративно-процесуального примусу належать адміністративне затримання та привід. Вони охоплюють обмеження свободи особи, яка вчинила правопорушення, з метою припинення правопорушення та забезпечення виконання процесуальних обов'язків.

Призначення заходів, спрямованих на отримання доказів, полягає у виявленні, дослідженні та закріпленні доказової інформації у справі про адміністративне правопорушення. Ці заходи є найбільш численною групою у складі адміністративно-процесуальних заходів, що застосовуються в зв'язку з правопорушенням. До них належать: складання протоколу про адміністративне правопорушення, отримання пояснень, витребування документів, перевірка документів, призначення експертизи, різні види догляду та вилучення, огляд і деякі інші.

У складі інших адміністративно-процесуальних заходів вирізняється процесуальна міра, спрямована на попередження правопорушень, що має превентивний характер – подання про

усунення причин і умов, що сприяли вчиненню адміністративного правопорушення. До цієї групи належать процесуальні заходи, що застосовуються після винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення та пов'язані з виконанням постанови.

Зазначені особливості правової природи адміністративно-процесуальних заходів, що застосовуються в зв'язку з учиненням правопорушення, створюють певну теоретичну базу для розроблення заходів удосконалення правової регламентації та практики застосування.

2. Адміністративно-процесуальні заходи примусу, передбачені чинним законодавством

Юридична природа більшості розглянутих адміністративно-процесуальних заходів характеризується примусовим характером, пов'язаним із обмеженням прав особи, яка притягається до відповідальності (огляд, вилучення, адміністративне затримання, медичний огляд тощо). Це характерно для абсолютної більшості процесуальних дій, іменованих законодавцем як «заходи забезпечення провадження у справі про адміністративне правопорушення». Правові норми, що їх регламентують, відокремлені у главі 20 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) [2].

Інші процесуальні дії, застосування яких пов'язане із залученням особи, стосовно якої здійснюється провадження у справі, до адміністративної відповідальності, безпосередньо не пов'язані з обмеженням прав (огляд місця скоєння адміністративного правопорушення, опитування, витребування відомостей тощо).

Процесуальні норми, що регулюють такі процесуальні дії, структурно відокремлені. Вони розміщені у декількох главах КУпАП (глави 18, 19), що не є позитивною якістю правового регулювання. Наприклад, регламентуючи опитування свідка, ст. 272 КУпАП указує, що він зобов'язаний з'явитися в зазначений час, дати правдиві пояснення, повідомити все відоме по справі, відповісти на поставлені запитання, а ст. 256 КУпАП визначає, в якому документі фіксуються свідчення.

КУпАП не містить поняття і переліку зазначених дій, хоча термін «процесуальні дії» вживає у ст. 297-8 «Порядок розгляду справи Верховним судом». Повне уявлення про такі процесуальні дії, підстави, ціль, порядок здійснення можливо отримати тільки при системному аналізі відповідних норм.

Аналіз системи правових норм, що містяться в цих розділах Кодексу і в главі 20 КУпАП «Заходи забезпечення провадження у справі про адміністративне правопорушення», показує наявність двох основних недоліків.

Із одного боку, вони невиправдано обмежують особу, яка застосовує право в засобах, об'єктивно необхідних для реалізації адміністративної відповідальності. З іншого – невиправдано надають широкі дискреційні повноваження в застосуванні деяких заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Прикладом першої групи недоліків може бути відсутність у системі чинного правового регулювання правових підстав для проведення огляду місця вчинення адміністративного правопорушення. Хоча залучення до адміністративної відповідальності осіб, які вчинили правопорушення, пов'язані з пошкодженням, знищенням майна, вимагає доказів, одним із джерел яких є протокол огляду місця учинення адміністративного правопорушення щодо предметів, речей, які там знаходяться.

Аналогічний пробіл виявляється у регламентації такого заходу забезпечення провадження у справі про адміністративне правопорушення, як вилучення речей, що є знаряддям вчинення або предметами адміністративного правопорушення, документів, що мають доказове значення.

За змістом ст. 265 КУпАП вони можуть бути вилучені, виявлені під час затримання, особистого огляду або огляду речей, якщо виявлені на місці вчинення адміністративного правопорушення (це при відсутності правової можливості проведення такого огляду) або при огляді (особистому, речей, транспортного засобу). В разі якщо речі, предмети, документи, що мають доказове значення, перебувають у володінні особи, яка не притягається до адміністративної відповідальності, то в особи, яка застосовує право, немає правових підстав для їх вилучення.

Правозастосовна практика переважно заповнює цю прогалину «добровільною видачею» і оформленням відповідного протоколу. Однак протокол «добровільної видачі» не включений у перелік доказів (ч. 1 ст. 251 КУпАП), відповідно, використання доказу неприпустимо. Наведеними прикладами не вичерпуються дефекти правового регулювання, що обмежують можливості реалізації адміністративної відповідальності.

Дефекти правового регулювання протилежного змісту в узагальненому виді полягають у відсутності чітких вказівок у нормах КУпАП на конкретні цілі, підстави, умови застосування багатьох заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Ст. 260 КУпАП обмежується лише вказівкою на спільні цілі застосування всіх заходів забезпечення провадження у справі про адміні-

стративне правопорушення, але вони не є універсальними для кожного.

Медичний огляд на стан сп'яніння не має на меті припинення адміністративного правопорушення. Особа, яка застосовує право, не має правової можливості піддати приводу особу (в контексті, визначеному ст. 148 «Привід» Кодексу адміністративного судочинства України), яка вчинила адміністративне правопорушення, потерпілого або свідка, якщо це необхідно для з'ясування обставин справи.

Кожна міра забезпечення провадження у справі про адміністративні правопорушення (або група таких заходів) має конкретні цілі. Однак норми КУпАП, які регламентують багато з них, вказівок на цілі застосування не містять. Вивчення правозастосовної практики показує переважний вплив суб'єктивного розсуду поліцейських на рішення про застосування деяких заходів.

Подібна невизначеність правового регулювання породжує довільний розсуд у правозастосуванні. Правозастосовний розсуд у сучасних умовах функціонування права є доволі поширеним явищем, насамперед в ситуаціях, коли відбувається втручання у сферу особистих прав та законних інтересів під час притягнення особи до адміністративної відповідальності [3, с. 94]. Останнє має небезпеку покладання зайвих, невиправданих необхідністю обмежень прав осіб, які підлягають адміністративній відповідальності та щодо яких здійснюється провадження у справі про адміністративне правопорушення.

Ст. 260 КУпАП виокремлює тринадцять процесуальних дій, що відрізняються за змістом й іменуються заходами забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Ч. 1 ст. 260 КУпАП встановлює загальні цілі застосування цих заходів. Указані цілі відповідають завданням провадження у справах про адміністративні правопорушення, передбаченого ст. 245 КУпАП. На досягнення таких же цілей спрямована низка процесуальних дій, передбачених іншими статтями КУпАП. Наприклад, з'ясування обставин справи з метою складання протоколу про адміністративне правопорушення, витребування необхідних відомостей, опитування свідків, потерпілих і інших учасників провадження у справі, призначення експертизи.

Усі передбачені процесуальними нормами глав 22 і 24 КУпАП заходи спрямовані на вирішення завдань провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Особливістю процесуальних заходів, передбачених главою 20 КУпАП, є примусовий характер. При застосуванні настають наслідки у виді обмежень прав особи (доставлення, адміністративне затримання, медичний огляд, розміщення іноземних громадян або осіб без громадянства у спеціальні установи), майнового (різні види огляду, вилучення, затримання транспортного засобу) і організаційного характеру (відсторонення від керування транспортним засобом). Розглянуті заходи є за юридичною природою заходами адміністративно-процесуального примусу.

До цієї великої групи заходів, які водночас із заходами адміністративного попередження, заходами адміністративного припинення і адміністративними покараннями входять окремою групою в заходи адміністративного примусу, належить низка заходів, передбачених не тільки КУпАП, а й іншими правовими актами.

Наприклад, Законом України «Про Національну поліцію» передбачено доставляння безпритульних і бездоглядних неповнолітніх для встановлення особи громадянина, якщо є підстави вважати, що він знаходиться у розшуку; затримання осіб, які ухиляються від примусової госпіталізації; направлення або доставлення на медичний огляд для визначення наявності в організмі алкоголю чи наркотичних засобів, якщо це необхідно для підтвердження або спростування факту вчинення правопорушення [4].

За сутністю – це заходи адміністративно-процесуального примусу, подібні за змістом і найменуванням до заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Однак вони застосовуються для реалізації інших завдань і цілей, як правило, поза межами цього провадження. Підставою застосування є інші обставини, пов'язані з підозрою у вчиненні діяння, яке містить ознаки кримінального правопорушення, застосуванням примусових заходів медичного характеру та низкою інших.

Слід зазначити, що термін «заходи забезпечення» згадується в кримінально-процесуальному та цивільно-процесуальному законодавстві. Однак про ці заходи йдеться тільки як про заходи щодо забезпечення позову. Інша категорія заходів, схожа за змістом, призначенням і найменуванням із даною групою заходів, наприклад, затримання, привід, накладення арешту на майно, йменується кримінально-процесуальним законодавством заходами процесуального примусу. Аналогічна термінологія використовується законодавством про адміністративне судочинство (глава 9 Кодексу адміністративного судочинства України) [5].

У зв'язку з цим, підкреслюючи важливість і необхідність використання однакової термінології, що позначає схожі, однотипні правові

поняття, властиві різним видам юрисдикційного процесу, видається більш коректним найменування глави 20 КУпАП «Заходи адміністративно-процесуального примусу». Реалізація цієї групи процесуальних заходів доволі широким колом посадових осіб численних державних органів передбачає серйозні обмеження прав для фізичних та юридичних осіб, їх законодавча регламентація повинна відповідати вимогам пропорційності та правової визначеності.

Не випадково в концепції нового КУпАП ідеться про те, що норми, присвячені процедурі застосування уповноваженим органом забезпечувальних заходів у провадженні в справі про адміністративне правопорушення, вимагають не тільки комплексного вдосконалення на предмет більш чіткої регламентації, а й закріплення вимог до процесуального оформлення, процедур оскарження дій (рішень) органів адміністративної юрисдикції, які застосували такі заходи, детального опрацювання термінів, на які такі заходи вводяться, порядку продовження цих термінів, порядку скасування відповідних забезпечувальних заходів [6].

Однак, доводиться констатувати, що не всі процесуальні норми глави 20 КУпАП, що визначають зміст, конкретні цілі та підстави застосування розглянутих процесуальних заходів, відповідають цим вимогам. Кілька характерних прикладів, що підтверджують цю тезу.

Різне розуміння, тлумачення і застосування ґрунтується на наявній регламентації таких процесуальних заходів, як особистий огляд (ст. 264 КУпАП). КУпАП не конкретизує характер і кордон дій, які дозволені при особистому огляді. Наприклад, припустимо повне або часткове обстеження одягу, відповідно, те ж саме щодо обстеження тіла.

Відсутність чіткої правової визначеності змісту деяких процесуальних заходів призводить на практиці до різного розсуду посадових осіб щодо застосування процесуальних заходів, що неприпустимо, оскільки водночас порушується принцип юридичної рівності учасників провадження у справі про адміністративне правопорушення.

Потрібно також констатувати відсутність єдиного підходу до визначення конкретної процесуальної цілі застосування кожного заходу забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Для деяких заходів така мета визначається. Наприклад, для доставляння, адміністративного затримання, особистого огляду й огляду речей і низки інших.

Водночас особа, яка застосовує право, не обмежена конкретними цілями при здійсненні такого процесуального заходу, як вилучення. Виправданість цього заходу, який передбачає конфіскацію відповідних речей, завжди пов'язана з необхідністю забезпечення виконання можливого рішення у справі. Необхідність зазначення конкретної процесуальної цілі застосування кожного заходу процесуального примусу зумовлюється такою обставиною. Наявність можливості застосування тих чи інших процесуальних заходів загальними цілями, зазначеними в ч. 1 ст. 260 КУпАП (при відсутності вказівки конкретної мети для кожного заходу), призводить до довільного та розширювального тлумачення можливості застосування у певних випадках, що загрожує порушенням законних прав та інтересів учасників провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Аналогічною проблемою є наявність правової невизначеності в регламентації підстав застосування низки процесуальних заходів. Ст. 34 «Поверхнева перевірка» Закону України «Про Національну поліцію» та ст. 264 «Особистий огляд і огляд речей» КУпАП, які регламентують огляд транспортних засобів, не згадують підстави застосування передбаченого процесуального заходу.

Розсуд, можливість і необхідність довільного застосування допускають положення, що містяться у ст.ст. 261 «Адміністративне затримання» і 264 «Особистий огляд і огляд речей» КУпАП, оскільки підставами вони передбачають виняткові випадки і випадки необхідності.

Викладене підтверджує необхідність подальшого вдосконалення правового регулювання заходів адміністративно-процесуального примусу. Особливість цієї групи процесуальних заходів, які внаслідок їхнього застосування істотно обмежують права, закликає звернути на них увагу при підготовці нового КУпАП та оптимізувати правову регламентацію цілей, підстав і порядку застосування.

Висновки

Особливе місце у чинному адміністративному законодавстві посідають заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, що визначаються як врегульовані адміністративно-процесуальними нормами процесуальні дії органів адміністративної юрисдикції та їх посадових осіб, які здійснюються в процесі правоохоронної діяльності з метою виявлення правопорушення, встановлення особи правопорушника, створення умов для з'ясування обставин справи, виявлення, дослідження та закріплення доказів, забезпечення виконання рішення у справі. З огляду на виражений примусовий характер і породжувані застосуванням обмеження прав особи-

стого, майнового, організаційного характеру, є необхідність детальної регламентації підстав, умов, порядку здійснення заходів. Важливим є структурне відокремлення у процесуальній частині нормативно-правового акта про адміністративні правопорушення заходів адміністративно-процесуального примусу. Це обґрунтовує необхідність правової оптимізації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Що стосується кожної міри адміністративно-процесуального примусу стосовно забезпечення провадження у справі про адміністративне правопорушення, то в нормах нормативно-правового акта повинні бути визначені зміст складових дій, конкретні цілі, підстави та умови застосування.

Список використаних джерел

1. Ковалів М. В., Кузьо Л. І., Боровікова В. С. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення у системі заходів адміністративного примусу. *Соціально-правові студії.* 2020. Вип. 3 (9). С. 91–97.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10/conv#n560
3. Жильцов О. Л. Правова регламентація правозастосовного розсуду у сфері адміністративної відповідальності (за кодексом України про адміністративні правопорушення). *Юридичний бюлетень.* 2020. Вип. 12. С. 92–97.
4. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text
5. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. № 2747- IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2747-15
6. Проєкт Кодексу України про адміністративні проступки, підготовлений Міністерством юстиції України на виконання пункту 25 Плану законопроєктної роботи Верховної Ради України на 2020 рік, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 16 червня 2020 року № 689-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/689-20#Text

References

1. Kovaliv, M. V., Kuzo, L. I., & Borovikova, V. S. (2020). Zakhody zabezpechennia provadzhennia u spravakh pro administratyvni pravoporushennia u systemi zakhodiv administratyvnoho prymusu [Measures to ensure proceedings in cases of administrative offenses in the system of measures of administrative coercion]. *Sotsialno-pravovi studii (Social and legal studios), 3 (9),* 91–97 [in Ukr.].
2. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia : Zakon Ukrainy vid 07.12.1984 r. № 8073-X [Code of Ukraine on Administrative Offenses: Law of Ukraine No. 8073-X of December 7, 1984]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10/conv#n560 [in Ukr.].
3. Zhyltsov, O. L. (2020). Pravova rehlamentatsiia pravozastosovnoho rozsudu u sferi administratyvnoi vidpovidalnosti (za kodeksom Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia) [Legal regulation of law enforcement discretion in the field of administrative responsibility (according to the Code of Ukraine on Administrative Offenses)]. *Yurydychnyi biuleten (Legal bulletin), 12,* 92–97 [in Ukr.].
4. Pro Natsionalnu politsiiu : Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 r. № 580-VIII [On the National Police: Law of Ukraine No. 580-VIII of July 2, 2015]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text [in Ukr.].
5. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 06.07.2005 r. № 2747-IV [The Code of Administrative Procedure of Ukraine: Law of Ukraine No. 2747-IV of July 6, 2005]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2747-15 [in Ukr.].
6. Proiekt Kodeksu Ukrainy pro administratyvni prostupky, pidhotovlenyi Ministerstvom yustytsii Ukrainy na vykonannia punktu 25 Planu zakonoproiektnoi roboty Verkhovnoi Rady Ukrainy na 2020 rik, zatverdzhenoho Postanovoiu Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 16 chervnia 2020 roku № 689-IX [Draft Code of Ukraine on Administrative Offenses, prepared by the Ministry of Justice of Ukraine in paragraph 25 of the Plan of draft law of the Verkhovna Rada of Ukraine for 2020, approved by the Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine No. 689-IX of June 16, 2020]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/689-20#Text [in Ukr.].

Стаття: надійшла до редакції 13.05.2021
прийнята до друку 29.08.2021
The article: is received 13.05.2021
is accepted 29.08.2021